

Digitalizace a rejstřík (seznam) děl nedostupných na trhu

Autorské právo v praxi III.

8.6.2016

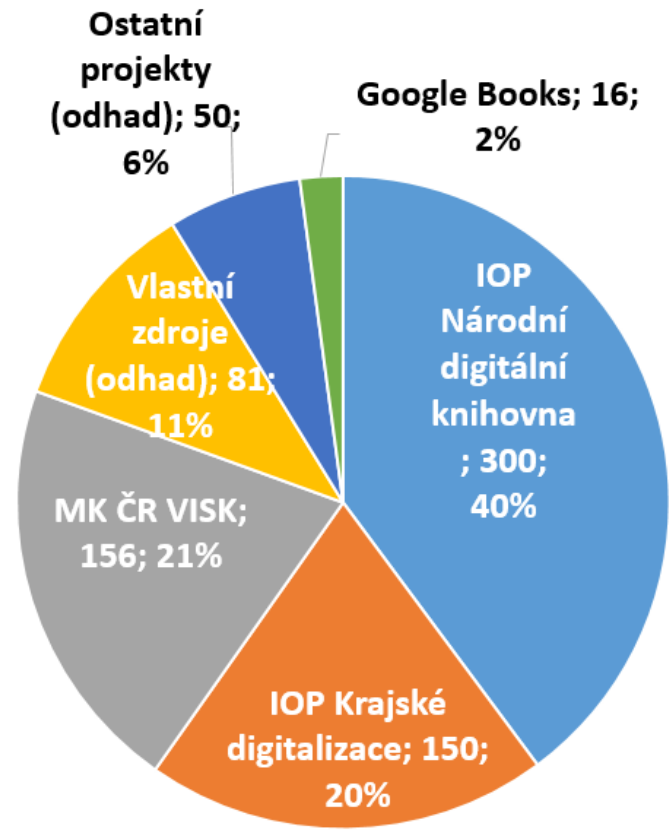
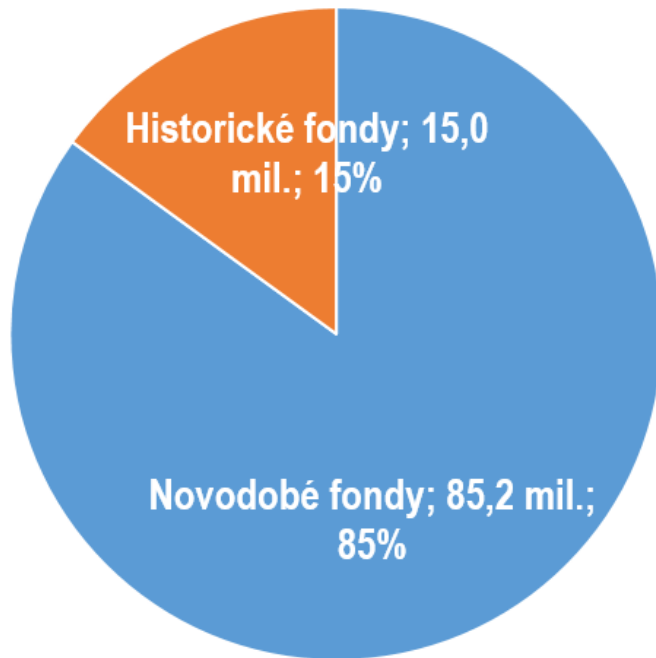
Vít Richter

Národní knihovna ČR

vit.richter@nkp.cz

Digitalizace v českých knihovnách

Celkem digitalizováno 100,3 mil. stran



Výdaje na digitalizaci cca 753 mil. Kč

PROLETÁŘI VŠECH ZEMÍ, SPOJTE SE!



RUDÉ PRÁVO

ORGÁN ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA



14.04

Mississippi

Jang-c'-ti
ang

Nil

Amazonka

Murray



Komu to slouží?

- **Veřejnosti?**
- **Vzdělávání?**
- **Výzkumu, vědě?**
- **Autorům?**
- **Nakladatelům?**
- **Knihkupcům, distributorům?**

Díla nedostupná na trhu (Out-of Commerce Works)

- Memorandum o vzájemném porozumění o zásadách digitalizace a zpřístupnění děl nedostupných na trhu – září 2011
- Využití principu rozšířené kolektivní správy
- Signatáři: zástupci knihoven, nakladatelů, vydavatelů, autorů
- Právní úpravy: Francie, Skandinávie, Slovensko
- Česká republika – 2012 - Společný návrh SKIP, SČKN a kolektivních správců
 - **Novela autorského zákona**

Rozšířená kolektivní správa

- Možnost uzavírání hromadných licenčních smluv pro knihovny
- Hlavní partneři: Národní knihovna, Dilia, OOA-S
- Smlouvy budou platit pouze pro knihovny dle zákona 257/2001 Sb.
- Smlouvy se vztahují na všechny autory
 - Včetně těch, které DILIA, OOA-S nezastupují
 - Každý autor má právo od smlouvy odstoupit
- Úhrada za užití autorských děl

Ustanovení rozšířené kolektivní správy ve vztahu ke knihovnám

- **Rozšířená kolektivní správa: § 97e odst. 4 písm. e) až k)**
- **Rejstřík děl nedostupných na trhu: § 97f**
- **Procedura sjednávání sazeb odměn: § 98g**

Rozšířená kolektivní správa § 97e, odst. 4 e-k

- *Ad e) Půjčování zvukových a zvukově obrazových záznamů*
- **Ad f)** Zpřístupňování díla v nehmotné podobě, jde-li o dílo, které není součástí jejích sbírek
- *Ad g) Veřejné čtení*
- *Ad h) Elektronické dodávání dokumentů*
- **Ad i)** Zhotovení rozmnoženiny díla zařazeného v rejstříku děl na trhu nedostupných (§ 97f) a zpřístupňování na internetu. Smlouva max. na 5 let, možnost opakování
- **Ad j)** Zhotovení tiskové rozmnoženiny díla na objednávku z digitální předlohy
- **Ad k)** Zhotovení tiskové rozmnoženiny vydaného notového záznamu díla hudebního či hudebně dramatického – pro vnitřní potřebu nebo pro osobní potřebu fyzické osoby.

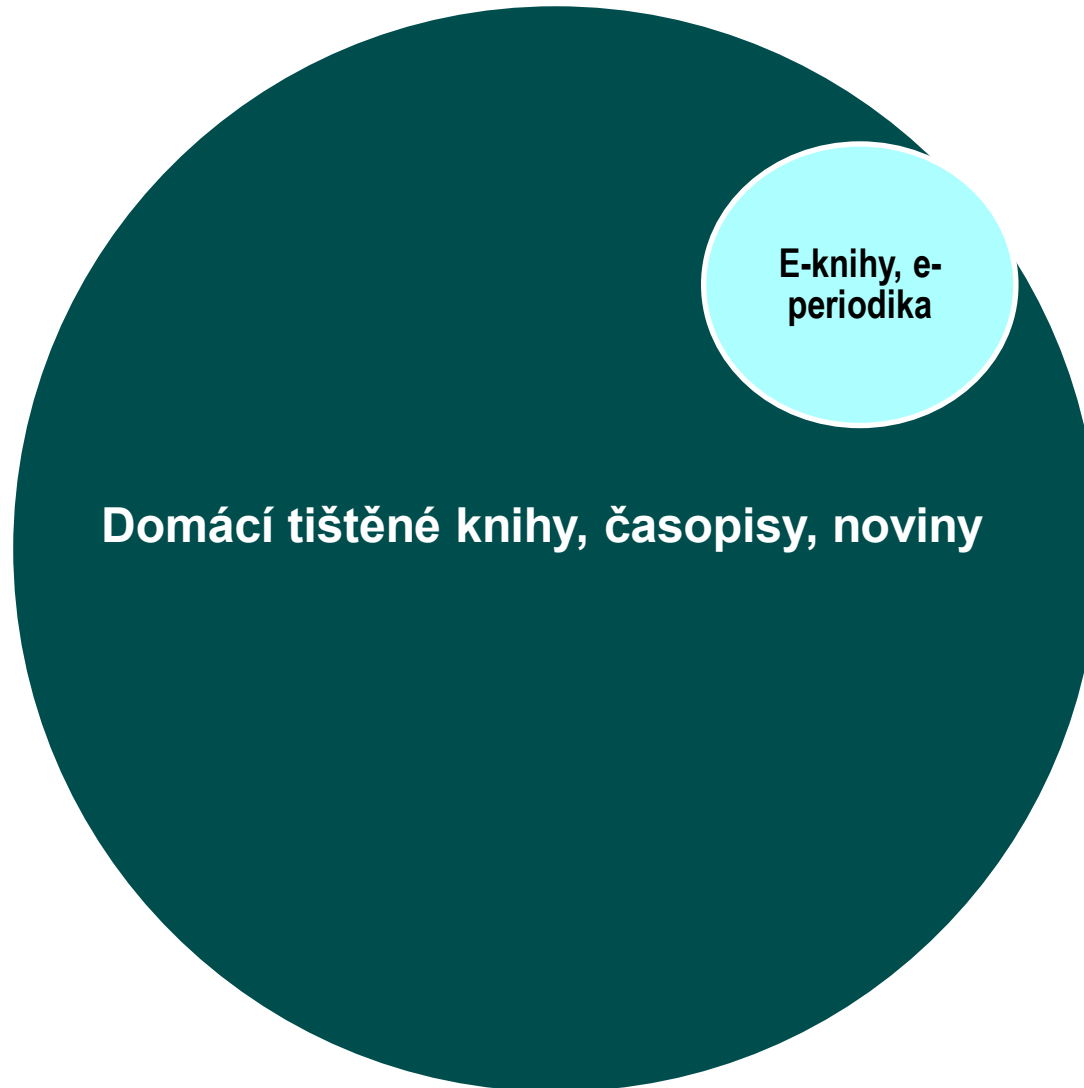
Rozšířená kolektivní správa § 97e, odst. 4 e-k

- *Ad e) Půjčování zvukových a zvukově obrazových záznamů*
- **Ad f)** Zpřístupňování díla v nehmotné podobě, jde-li o dílo, které není součástí jejích sbírek
- *Ad g) Veřejné čtení*
- *Ad h) Elektronické dodávání dokumentů*
- **Ad i)** Zhotovení rozmnoženiny díla zařazeného v rejstříku děl na trhu nedostupných (§ 97f) a zpřístupňování na internetu. Smlouva max. na 5 let, možnost opakování
- **Ad j)** Zhotovení tiskové rozmnoženiny díla na objednávku z digitální předlohy
- **Ad k)** Zhotovení tiskové rozmnoženiny vydaného notového záznamu díla hudebního či hudebně dramatického – pro vnitřní potřebu nebo pro osobní potřebu fyzické osoby.

Co je to dílo nedostupné na trhu?

- Monografie, knihy vydané na území ČR
 - Dílo v druhově shodném nebo obdobném vyjádření, které nebylo možno ve lhůtě 6 měsíců od doručení návrhu při vynaložení přiměřeného úsilí a za obvyklých podmínek opatřit za úplatu v běžné obchodní síti a
 - jeho užití není zjevně předmětem prodejních nebo licenčních podmínek, které zařazení do rejstříku vylučují (Vyloučení: e-knihy).
- Periodika vydaná na území ČR:
 - před 10 a více lety, není-li jejich užití zjevně předmětem licenčních podmínek (Vyloučení: Anopress, Newton, placené archivy vydavatelů).
 - Dílo obsažené v jednotlivém vydání periodického tisku se v tomto případě považuje za zařazené do rejstříku jen jako součást takového vydání.
- Údaje o díle jsou **součástí Rejstříku** děl na trhu nedostupných (RDNT)

Rozdělení vydavatelská produkce pro účely AZ



E-knihy, e-
periodika

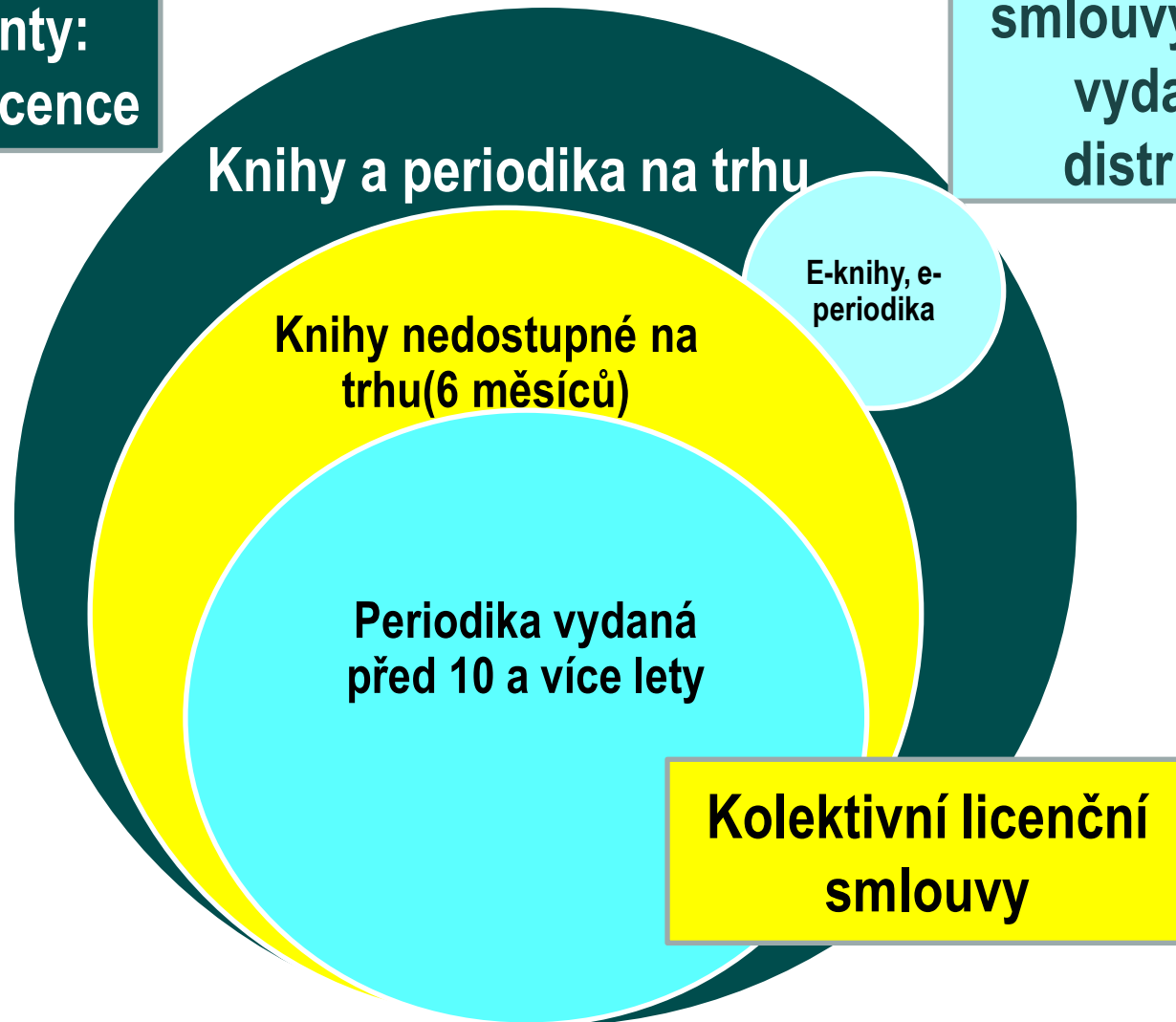
Domácí tištěné knihy, časopisy, noviny

Autorsky chráněná díla = 70 let od smrti autorů

Rozdělení vydavatelské produkce pro účely AZ

**Tištěné
dokumenty:
zákonná licence**

**Individuální
smlouvy s autory,
vydavateli,
distributory**



Autorsky chráněná díla = 70 let od smrti autorů

Rejstřík děl nedostupných na trhu: § 97f

Rejstřík děl na trhu nedostupných(RDNT)

- Rejstřík provozuje Národní knihovna - zpřístupňuje ho veřejnosti formou dálkového přístupu.
- Rejstřík obsahuje výhradně díla slovesná, včetně děl do nich vložených (např. ilustrace, fotografie).
- Návrh na zařazení do RDNT podává:
 - Nositel práv (např. autor, nakladatel, distributor)
 - Evidovaná knihovna
 - Kolektivní správce (Dilia)
- NK ČR návrh zveřejní bez zbytečného odkladu
- NK ČR zařadí dílo do rejstříku po prověření, že není dostupné na trhu

Vyřazení z RDNT

- **Nositel práv je oprávněn Národní knihovnu písemně vyzvat k vyřazení svého díla z rejstříku.**
- **Národní knihovna dílo z rejstříku vyřadí nejpozději poslední den následujícího kalendářního měsíce, v němž jí byla výzva doručena.**
- **Vyřazením díla z rejstříku není dotčena platnost oprávnění k výkonu práv na užití podle § 97e odst. 2 písm. i), které bylo poskytnuto před datem vyřazení.**

Rejstřík děl na trhu nedostupných

Návrhy na **zařazení**:

- Knihovny
- Autoři, vydavatelé
- Kolektivní správce

Návrhy na **vyřazení**:

- Knihovny
- Autoři, vydavatelé
- Kolektivní správce

Knihy nedostupné na
trhu (6 měsíců)

Periodika
vydaná před
10 a více lety

Knihy,
periodika na
trhu =

Databáze
knihkupců a
nakladatelů

Provozuje NK ČR

Zdroje záznamů do Rejstříku

- Registr digitalizace
- SK ČR
- ČNB, katalog NKC
- Individuálně vkládané záznamy
 - Knihovny
 - Autoři
 - Dilia, OOA-S

Knihy nedostupné na trhu (6 měsíců)

Periodika
vydaná před
10 a více lety

Knihy,
periodika na
trhu =

Databáze
knihkupců a
nakladatelů

Provozuje NK ČR

Služby a informace rejstříku

- Rejstřík je veřejně přístupný
- Vkládání návrhů na zařazení
- Vkládání návrhů na vyřazení
- Seznamy nově zařazených děl
- Vyhledávání:
 - Autor
 - Nakladatelství
 - Rok vydání

K čemu je Rejstřík užitečný?

- **Cíl: registrovat díla, na která je možno uzavřít hromadné licenční smlouvy na zpřístupnění**
- **Smlouvy uzavírá NK ČR za všechny knihovny evidované dle knihovního zákona s kolektivním správcem (Dilia OOA-S)**
- **Platnost smluv max. 5 let s možností prodloužení**
- **Služby budou poskytovány prostřednictvím Národní digitální knihovny**

Národní digitální knihovna (koncept)

- Sdílení mezi knihovnami
- Služby: na místě samém, vzdálený přístup, výpůjčka, tištěné kopie...
- Zabezpečení

Hromadné licence

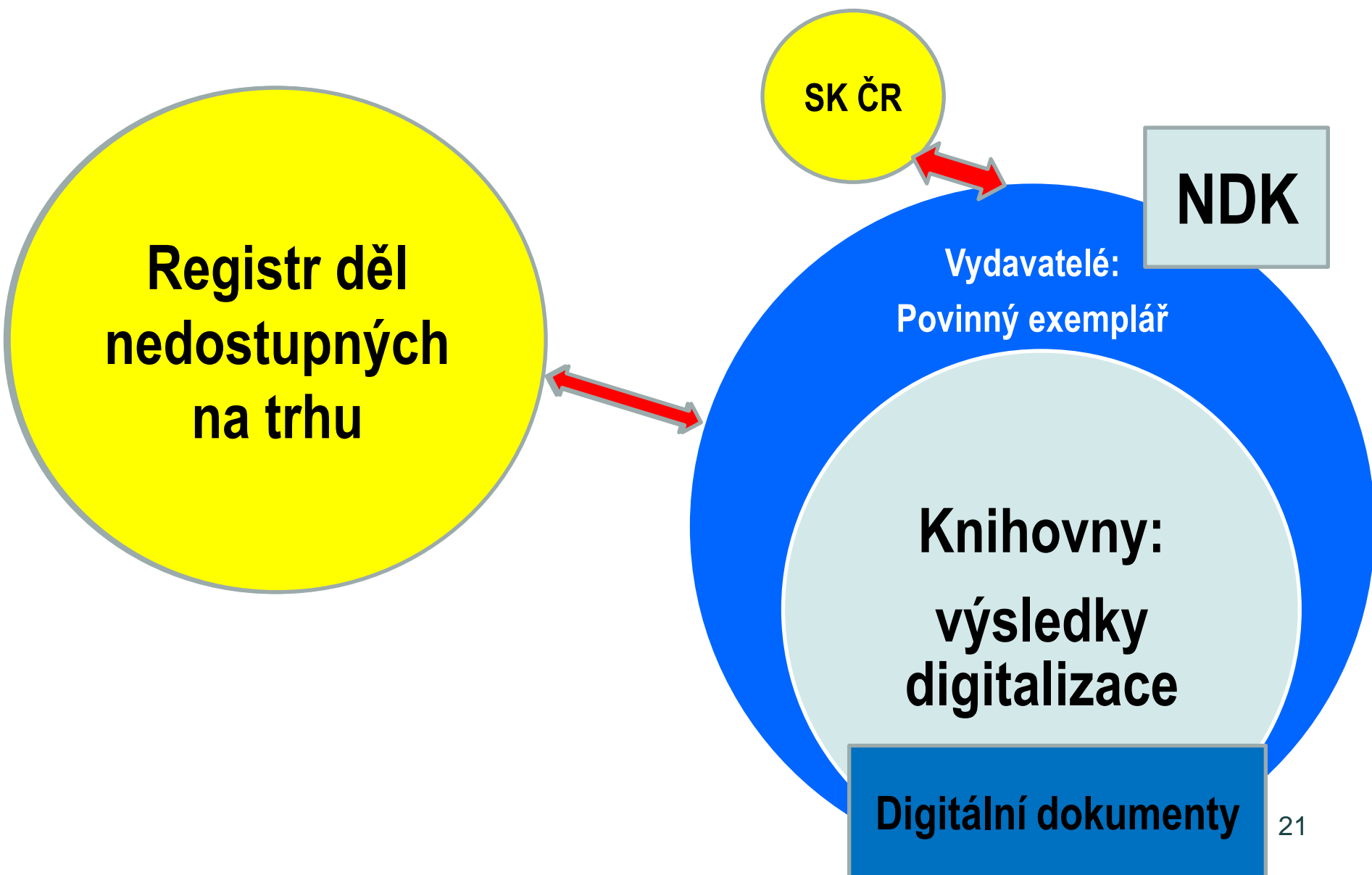
**Vydavatelé:
Povinný exemplář**

- Sdílení mezi knihovnami
- Služby: na místě samém, vzdálený přístup, výpůjčka, tištěné kopie...
- Zabezpečení

Individuální licence

**Knihovny:
výsledky
digitalizace**

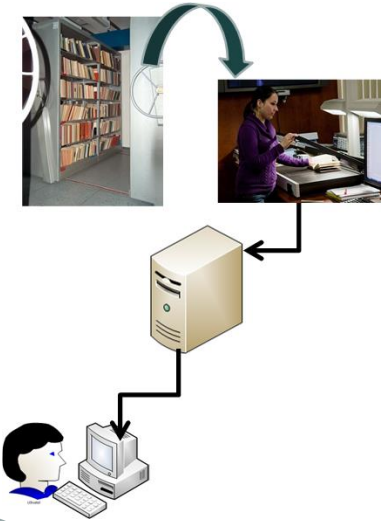
Rejstřík a Jednotná digitální knihovna



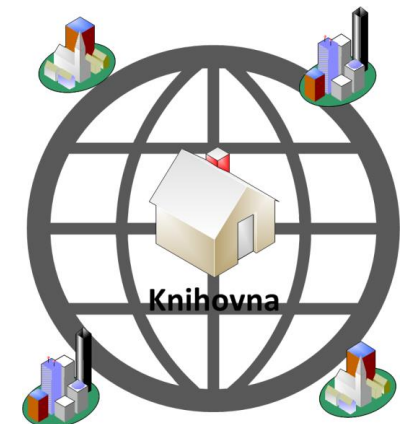
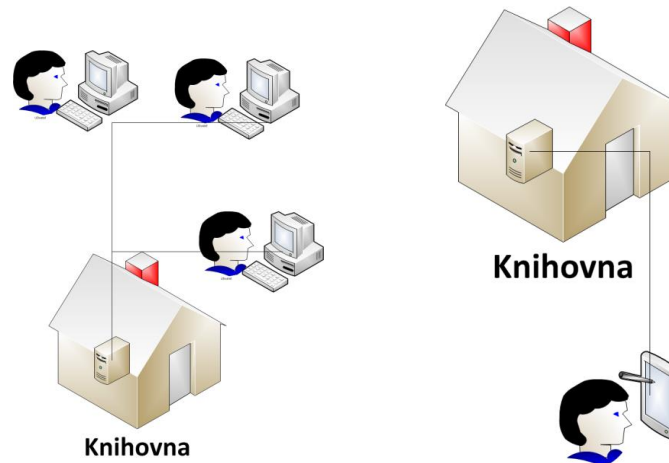
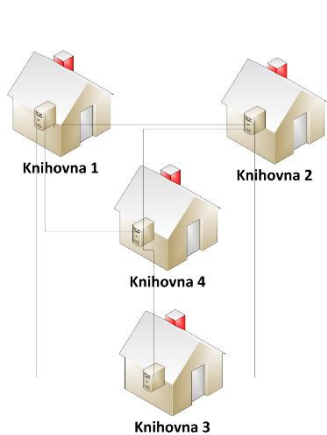
Dva hlavní cíle služeb

1. Zpřístupnit ve všech knihovnách **na místě samém (prezenčně)**:
 - Vše co bylo zdigitalizováno a není dostupné na trhu
2. Diferencovaně poskytovat další služby v digitálním prostředí
 - Vzdálený přístup, eVýpůjčka, EDD, tisk...

Druhy knihovních služeb v digitálním prostředí



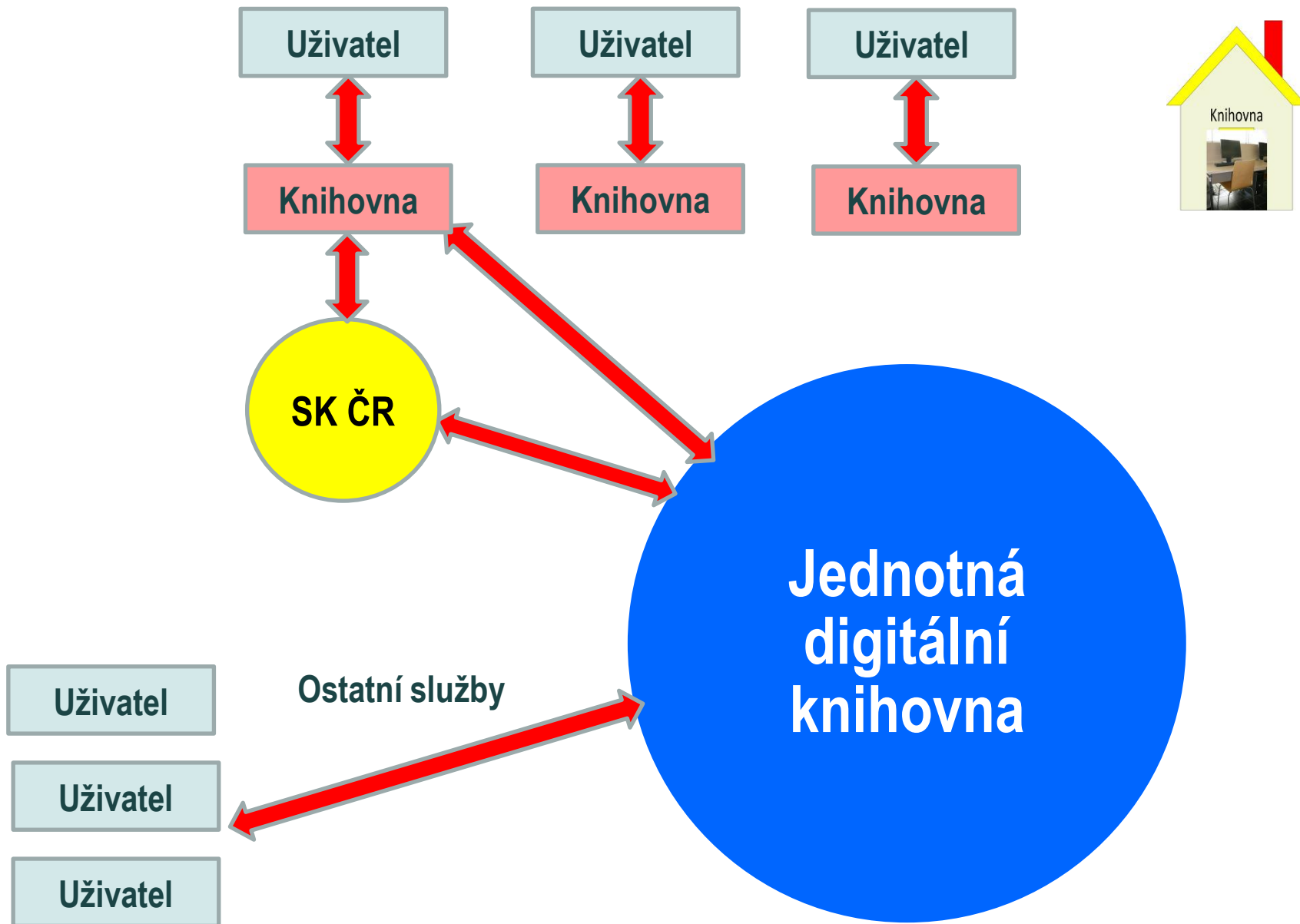
Národní digitální knihovna



Možné statusy díla

- **Volné dílo – uplynulo 70 let od smrti autora**
- **Autorsky chráněné dílo**
 - **Dílo na trhu**
 - **Dílo nedostupné na trhu**
 - **Návrh na dílo nedostupné na trhu**
 - **Dílo vyloučené z zpřístupňování knihovnami**
 - **Dílo (je – není) ve fondu knihovny**
 - **Dílo pod licencí Creative Commons**
 - **Individuální licence od autora**
 - **Osiřelé dílo**
 - **Zvláštní status pro tisk – cena, limit počtu stran**
 - **Zvláštní status pro digitální kopii – cena, limit počtu stran**
 - **6 měsíců od zveřejnění návrhu**
 - **Periodikum – 10 let od vydání**
 - **Možnost E-výpůjčka**

Národní digitální knihovna – poskytování služeb



Kolik to bude stát, kdo to zaplatí?

- **Hlavní typy služeb**
 - **Zpřístupnění na místě samém (sdílení digitální kopie)**
 - **Bezplatný přístup všem bez rozdílu**
 - **Dálkový přístup (placená licence)**
 - **Půjčování e-knih (placená licence)**
 - **EDD – elektronické dodávání dokumentů (poskytování digitálních kopií (placená licence)**
 - **Digitální kopie (placená licence)**
 - **Tisk z digitálních předloh (placená licence – zvláštní sazby)**
- **Kdo bude platit?**
 - **Státní rozpočet**
 - **Knihovna**
 - **Uživatel**
 - **Dotované ceny**

Slovenský model

- Zpřístupnění prostřednictvím portálu Slovakiana
- Registrovaný uživatel
 - **Neomezený streaming**
 - Žádné úpravy, nemožnost stáhnout, kopírovat a uložit
 - Zabezpečení každé rozmnoženiny, vodoznak
 - Cena 3,50 EUR měsíčně
 - **Prodej digitálních rozmnoženin**
 - Možnost volby formátu
 - Zabezpečení – stáhnutí, omezení rozsahu použití – např. maximálně ze 4 zařízení (počítač, tablet, smartfon + 1 další)
 - Cena – kategorizace podle typu literatury odborná 5 EUR, ostatní 4 EUR za stáhnutí monografie
 - **Přístup nebude teritoriálně blokován**
 - **Dělení příjmů: LITA: 73,7 %, NOC: 13,2 %, SNK: 13,2 %**
- Knihovny na tomto modelu neparticipují

Na závěr

- **Český model?**
 - Paušální platba 100,- Kč za vložení do NDK
 - Drobný poplatek za užití
- **Kdy to bude?**
 - 2017: vybudování rejstříku, uzavření smluv
 - 2018: provoz Národní digitální knihovny
- **Přínosy**
 - Rozsáhlé zpřístupnění starší literatury
 - Výzkum, vzdělávání, volný čas, hobby
 - Ekonomický přínos držitelům práv

Děkuji za pozornost

Digitalizace a rejstřík (seznam) děl nedostupných na trhu

Autorské právo v praxi III.

8.6.2016

Vít Richter

Národní knihovna ČR

vit.richter@nkp.cz